

Komuna e Kërçovës

Propozimprogrami

**PROGRAMI PËR MBËSHTETJEN E ZHVILLIMIT EKONOMIK LOKAL NË
KOMUNËN E KËRÇOVËS PËR VITIN 2017**

PROPOZIMI I AKTIVITETEVE PËR REALIZIM NË VITIN 2017

**PROGRAMI PËR MBËSHTETJEN E ZHVILLIMIT EKONOMIK LOKAL NË
KOMUNËN E KËRÇOVËS PËR VITIN 2017**

Aktivite e parashikuara për realizim gjatë vitit 2017

Hyrje

Zhvillimi ekonomik lokal paraqet veprimtari organizuese të bashkësisë, ku ndërmerren masa dhe aktivitete, forma dhe korniza për zhvillim ekonomik të qëndrueshëm. Zhvillimi ekonomik lokal, ka të bëjë me njerëzit nga bashkësia lokale të cilët bashkëpunojnë midis veti me qëllim të arritjes së rritjes së qëndrueshme ekonomike, që sjellë interes ekonomik dhe përmirësimin e cilësisë së jetës për të gjithë në bashkësi.

Me planifikimin strategjik të Programit për zhvillim ekonomik lokal në Komunën e Kërçovës, komuniteti lokal kryen hapa konkret drejt zyrtarizimit të efekteve të decentralizimit, si proces politik dhe përforsimin e marrëdhënieve demokratike, ndërsa në veçanti përfshirjen demokratike të qytetarëve në procesin e vendosjes.

Procesi i planifikimit të programit, për dallim nga dokumenti strategjik, nuk është i bazuar sipas pjesëmarrjes së drejtpërdrejtë nga ana e institucioneve publike, bashkësisë së biznesit dhe shoqërisë qytetare (sektori qytetar, bashkësitë vendore, asociacionet etj.), nga shkak se për një periudhë të gjatë llogaria e komunës ishte e bllokuar dhe nuk kishte mundësi që realisht të parashihej , veçanërisht ana e shpenzimeve nga ana e buxhetit. Mirëpo, në planifikim janë shqyrtuar nevojat e subjekteve të lartpërmendura, përmes përpjekjeve të përbashkëta dhe kontakteve që mundësojnë arritjen e vizionit të përbashkët për krijimin e kushteve për zhvillim ekonomik lokal, të caktuar dhe të qëndrueshëm dhe procesin e Komunës së Kërçovës.

Programi për mbështetjen e zhvillimit ekonomik lokal përgatitet dhe miratohet në bazë të kompetencave të vetëqeverisjes lokale, që dalin nga Ligji për vetëqeverisje lokale, Statuti i Komunës së Kërçovës, dispozita tjera pozitive ligjore të Republikës së Maqedonisë dhe rekomandimeve të Unionit Evropian për përshtetimin e procesit të decentralizimit dhe krijimin e buxheteve të njësisve të vetëqeverisjes lokale, konformë dokumenteve zhvillimore të planifikuara dhe miratuara.

Përgatitja e programit bazohet sipas vlerësimeve të përpunuara më parë dhe analizave të bashkësisë strategjia dhe planet e komunës në të gjitha fushat tematike ku vetëqeverisja lokale ka kompetenca ligjore ose është në fazën e nivelit të marrjes nga niveli qëndror në atë lokal. Në kuadër të atyre aktiviteteve. është përgatitur profili i Komunës së Kërçovës, i cili duhet vazhdimisht të plotësohet. Megjithatë, përgatitja e programit është në pajtim me udhëzimet e BE-së për shfrytëzimin e IPA fondeve, të cilët në thelb kanë nevojën e zbatimit të kësaj metodologjie për përgatitjen e programeve për punë dhe planifikim buxhetor.

Konformë udhëzimeve dhe detyrimeve të theksuara, në kuadër të Strategjisë për Zhvillim Ekonomik Lokal të Komunës së Kërçovës, përfshihen edhe programet për punë dhe planifikim buxhetor të të gjitha Sektorëve dhe Seksioneve në Vetëqeverisjen Lokale të Komunës së Kërçovës, me theks të veçantë të Programeve G1, G2 dhe Zhvillimit rajonal, gjatë së cilit propozohet programi në vijim **për Mbështetjen e zhvillimit ekonomik lokal për vitin 2017.**

1. Burimet e financimit të programit

Programi do të financohet me mjete financiare

1	Buxheti i Komunës së Kërçovës për vitin 2017 në shumë prej	den.
2	Burime të tjera financimi (institucione të ndryshme nderkombtare, ambasada, fondacione etj)	

nga Buxheti i Komunës së Kërçovës.

1. Projekti i Programit për Mbështetjen e Zhvillimit Ekonomik Lokal të Komunës së Kërçovës për vitin 2017

Komuna e Kërçovës nëpërmjet Seksionit për zhvillim ekonomik lokal, konformë kompetencave dhe detyrimeve të veta, ndërsa në drejtim të përmirësimit të klimës ekonomike dhe kushteve për zhvillim ekonomik lokal, sipas qëllimeve strategjike të miratuara më parë dhe përparësive, e bazon Programin për mbështetjen e zhvillimit ekonomik lokal për vitin buxhetor 2016.

2.1 Operacionalizimi i strategjisë së përhershme për zhvillim ekonomik lokal në drejtim të mbështetjes së zhvillimit ekonomik lokal (mbështetja e OJQ-ve, shoqatat e qytetarëve dhe të njejtë kofinansimi i projekteve dhe aktiviteteve nga interesi i përbashkët)

Operacionalizimi i Strategjisë për zhvillim ekonomik lokal (i cili duhet të revidohet) i përfshin planet aksionare vjetore dhe programet për realizimin e aktiviteteve për arritjen e përparësive të dhëna dhe qëllimet strategjike përmes shpalljes së:

THIRRJE PUBLIKE PËR FINANSIMIN E PROJEKTEVE NGA FUSHA E ZHVILLIMIT EKONOMIK LOKAL PËR VITIN 2017

Projekte (mbështetja e organizatave joqeveritare dhe shoqatave të qytetarëve kofinansimi i projekteve dhe aktiviteteve nga interesi i përbashkët)

- Për projektet që ndikojnë në përf forcimin e kapacitetit të sektorit qytetarë dhe përmirësimin e cilësisë së jetesës në qëllime të ndryshme dhe grupe të marginalizuara, si dhe e tërë bashkësia në pajtim me drejtimet strategjike dhe përcaktimet e komunës sipas kriterëve të përcaktuara më parë.

- Për projektet që ndikojnë në përf forcimin e kapacitetit të shoqatave dhe OJQ të cilat punojnë në fushën e përmirësimit të kushteve për jetesë në fushën e përmirësimit të kushteve të jetesës së njerëzve të marginalizuara shoqërore, njerëzit me aftësi të kufizuara dhe të ngjajshme.

Buxheti i paraparë 1.200.000,00 den

**THIRRJE PUBLIKE
PËR FINANSIMIN E PROJEKTEVE NGA FUSHA E QËNDRUESHMËRISË SË
ZHVILLIMIT EKONOMIK LOKAL PËR VITIN 2017**

Për projekte që ndikojnë drejt:

2.2. Krijimit të ekonomisë konkurruese në biznesin privat, mbështetje të zhvillimit të NVM-ve dhe ndërmarrjeve

Ndërmarrjet e vogla dhe të mesme, paraqesin fuqi lëvizëse të zhvillimit ekonomik prandaj, patjetër duhet që në mënyrë të vazhdueshme të punohet për gjetjen e masave stimuluese për hapjen e NVM të reja, por gjithashtu duhet t'u jepet mbështetje edhe ndërmarrjeve ekzistuese në Komunën e Kërçovës në përpjekjet e tyre që të gjejnë tregje të reja dhe ta përmirësojnë konkurrencën e tyre, me çka do të kontribuohet në zhvillimin ekonomik lokal, në hapjen e vendeve të reja të punës dhe zvogëlimin e papunësisë në Komunën e Kërçovës.

Aktivitetet e parapara për mbështetje, janë në pajtim me politikën zhvillimore kombëtare dhe Strategjinë nacionale për zhvillim të NVM në kuptimin e krijimit të kornizës së përgjithshme për zhvillim të klimës afariste, Strategjinë për Zhvillim Ekonomik Lokal të Komunës së Kërçovës. Komuna e Kërçovës është në bashkëpunim të drejtpërdrejtë me NVM-të, Dhomat Ekonomike, Agjencinë për punësim dhe institucionet tjera relevante për rrjetëzim dhe promovim të tregut vendor dhe të jashtëm.

Mbështetja e zhvillimit të NVM-ve dhe ndërmarrjeve, planifikohet të realizohet përmes aktivitete vijuese:

- Zbatimin e projekteve që kontribuojnë drejt zvogëlimit të papunësisë në komunë.
- Mbështetje e projekteve për marrje të përvojës në arsimin e lartë kadrovik dhe punësimin e tij
- Trajnimin për ngritjen e aftësive dhe njohurive (rikualifikim dhe mbikualifikim),
- Mbështetja e NVM-ve për pjesëmarrje në panaire,
- Mbështetja e NVM-ve për çertifikim,.

Buxheti i paraparë 2.500.000,00 den.

2.3. Krijimin e kornizës për shfrytëzim të rregullt të burimeve natyrore

Shfrytëzimi i burimeve njerëzore në funksion të zhvillimit ekonomik lokal, konformë Strategjisë për zhvillim ekonomik lokal në Komunën e Kërçovës, duhet

të bazohet në përdorimin racional të burimeve që janë në disponim nëpërmjet aktiviteteve vijuese:

- Nxitjen e markës së prodhimeve dhe shërbimeve në zhvillimin ekonomik lokal konformë rekomandimeve të BE-së dhe rregullave ligjore.

Aktiviteti parasheh fillimin e procesit për identifikimin e prodhimeve dhe shërbimeve lokale dhe takimet informative – konsultative me NVM-të dhe prodhimet lokale.

- Vendosjen e programeve dhe projekteve për mbështetjen e prodhimeve organike, grumbullimin e fryteve pyjore, mbjellje tjera autoktone dhe materiale tjera natyrore dhe minerale.
- Mbështetjen e projekteve dhe programeve lidhur me artizanatet tradicionale (furnizimin ematrialeve dhe mjeteve, rregullimin e hapësirës dhe zhvillimit profesional)
- Mbështetjen e projekteve dhe programeve të cilat kontribuojnë për kursimin e energjisë, përdorimi i energjisë së rinovueshme, mbrojtjen e mjedisit jetësor dhe afirmimin e tij.
- Rregullimin dhe shënimin e vendeve për piknik, burime, rrugica për këmbësorët, në funksion të turizmit (nxitjen e zhvillimit të turizmit – G2)

Buxheti i paraparë 1.500.000,00

2.4. Mjetet për pjesëmarrje personale në zbatimin e projektit

Sipas rregullave të përcaktuara për aplikim për projekte të caktuara, varësisht nga donatori si pashmangshmëri, theksohet nevoja e sigurimit të mjeteve për pjesëmarrje personale, të cilat patjetër duhet të ruhen si kusht i parë për aplikim për projekt të caktuar. Çdo donator cakton kushte të posaçme të cilat vetëqeverisja lokale duhet t'i sigurojë si pjesë integruese e aplikimit për projektin adekuat.

Me këtë shkallë parashihen mjete për pjesëmarrje personale në lëmitë vijuese:

- Participim, përkatësisht pjesëmarrje personale e Komunës së Kërçovës për aplikim dhe realizim të **projekteve ndërkombëtare me theks të veçantë për Fondet IPA dhe Programet për bashkësitë.**
- Participim në financimin e Qendrës për zhvillim RJPP dhe pjesëmarrjes personale të Komunës së Kërçovës dhe Fondacionit FRIT për aplikimin dhe realizimin e **projekteve rajonale** në kuadër të Rajonit

Jugperendimor të Planifikuar, konformë Ligjit për zhvillim të barabartë dhe programin vjetor për financimin e projekteve rajonale të Byros për zhvillim rajonal.

- Pjesëmarrje e përbashkët në aplikimin dhe realizimin e projekteve me komuna tjera nga Republika e Maqedonisë në kuadër të Programeve të donatorëve të ndryshëm, asociacione të ndryshme, fonde, ambasada dhe të tjera, për **bashkëpunim ndërkomunal** dhe **projekte mikrorajonale**.

- Aplikim me projekte që do të kontribuojnë drejt zhvillimit të **infrastrukturës ekonomike të baraspeshës, komunale dhe sociale**, përmes mbështetjes së programeve të cilat hartohen në pajtim me Ligjin për vetëqeverisje lokale dhe zhvillim ekonomik lokal në kompetencat si arsimore, sociale dhe mbrojtjen e mjedisit jetësor etj.

Buxheti i paraparë 1.500.000,00 den

2.5. Shpenzime tjera vijuese operative dhe shërbime tjera

Për realizimin e manifestimeve të Programit për mbështetje të zhvillimit ekonomik lokal për vitin 2017, nevojiten mjete të caktuara të cilat janë të pashmangshme për realizimin e tyre. Këtu parasegjithash mendohet në kontratat për shërbime konkrete me persona juridikë dhe fizikë ose honorare pa të cilët nuk mund të realizohen përbajtjet e parapara në vitin 2017.

Suksesi i realizimit të aktiviteteve të projekteve të hartuara të të punësuarëve në Administratën e komunës të cilët punojnë në fushën e zhvillimit ekonomik lokal në Seksionin për zhvillim ekonomik lokal e që janë direkt të lidhur me shkallën e trajnimit të tyre dhe profesionalizmit. Për arsye se punohet për një problematikë të komplikuar dhe komplekse konformë standardeve evropiane, patjetër nevojitet që vazhdimisht të ngriten kapacitetet e burimeve njerëzore të të punësuarëve të cilët punojnë në lëmin e zhvillimit ekonomik lokal.

Dëshmi për rëndësinë e kësaj problematike është edhe ajo që në Fondet evropiane paraqasëse (IPA), një komponentë e tërësishme është kushtuar mu për këtë proces të marrjes së njohurive të reja të vazhdueshme dhe afrimin drejt standardeve evropiane.

Ky program për ngritjen e kapaciteteve të burimeve njerëzore, planifikohet të realizohet përmes:

- Pjesëmarrjes në formime profesionale, trajnime, seminare, punëtori, konferenca.
- Përkthimin e literaturës profesionale, shërbime për fotokopjim, shtypje dhe botim.
- Shërbime konsultative për aktivitete specifike projektuese.

- Pjesëmarrje në organizata të hujata dhe vendase.
- Përgatitjen dhe dizajnimin e projekteve.
- Ridefinimin e Dokumentit për zhvillimin ekonomik lokal dhe publikimin e tij.

Buxheti i paraparë 800.000,00 den.

Rradhitja

PROGRAMI PËR MBËSHTETJEN E ZHVILLIMIT EKONOMIK LOKAL NË KOMUNËN E KËRÇOVËS PËR VITIN 2016			
Nr.	Aktivite	Përshkrim	Shuma
2.1.	Funksionalizimi i strategjisë për zhvillim të qëndrueshëm -Financimi për zhvillimin lokal mikro-ekonomik, në përputhje me strategjinë e zhvillimit, duke mbështetur OJQ-të etj	Për projektet që ndikojnë në forcimin e kapaciteteve të shoqërisë civile dhe për të përmirësuar cilësinë e jetës së grupeve të ndryshme në përputhje me drejtimit strategjike dhe qëllimet e komunës (në kriteret të paracaktuara).	700.000,00
		Për projektet që ndikojnë në ngritjen e kapaciteteve të OJQ-ve dhe shoqatave që punojnë në fushën e përmirësimit të kushteve të jetesës së njerëzve të marginalizuara shoqërore, personat me aftësi të kufizuara, etj	500.000,00
		Вкупно 2.1.	1.200.000,00
2.2.	Krijimi i një ekonomie konkurruese në biznesin privat, duke mbështetur zhvillimin e NVM-ve dhe ndërmarrësisë	Implementimin e projekteve që kontribuojnë në reduktimin e varfërisë	1.500.000,00
		Trajnim për të rritur aftësitë dhe njohuritë (rikualifikimin dhe kualifikimi) në pajtim me tregun e punës	200.000,00
		Mbështetje të NVM-ve për pjesëmarrje në panaire	200.000,00
		Mbështetje për NVM trajnimin dhe certifikimin	600.000,00
		Gjithsej 2.2.	2.500.000,00
2.3.	Krijimin e kornizës për shfrytëzimin e duhur të burimeve natyrore	Promovimin e produkteve me markë dhe shërbimeve në ekonominë lokale konformë rekomandimeve nga legjislacionin e BE	100.000,00
		Futjen e programeve dhe projekteve për mbështetjen e prodhimit organik, mbledhjen e frutave pyjore, mbjellje autoktone të reja të frutave etj. Produktet bujqësore	100.000,00
		Mbështetjen e projekteve dhe programeve që lidhen me artizanatet e vjetra (përpunimin e drurit, gurit dhe materialeve të tjera natyrore	400.000,00

		dhe minerale, etj)	
		Mbështetjen e projekteve që kontribuojnë për të kursimit të energjisë, shfrytëzimin e energjisë së rinovueshme, mbrojtjen e mjedisit dhe afirmimin e tyre	500.000,00
		Rregullimin dhe shënimin e vendeve për piknik, burimeve, rrugica për këmbësorë, në funksion të zhvillimit të turizmit	400.000,00
		Gjithsej 2.3.	1.500.000,00
2.4.	Mjete për pjesëmarrjen profesionale në zbatimin e projekteve ndërkombëtare	Pjesëmarrjen, përkatësisht përfshirjen personale të Komunës së Kërçovës dhe Fondacionit FRIT për aplikimin dhe zbatimin e projekteve ndërkombëtare me theks të veçantë për Fondacionet IPA (RD) Programet për bashkësitë.	200.000,00
		Participimin në financimin e QPEJPP përkatësisht pjesëmarrje personale në Komunën e Kërçovës dhe Fondacionin Frit-Fondacioni për aplikimin dhe realizimin e projekteve rajonale në kuadër të Rajonit Jugperendimor të Planifikuar, konformë Ligjit për zhvillim të matur rajonal dhe Programin vjetor për financimin e projekteve rajonale në Byronë për zhvillim rajonal.	800.000,00
		Pjesëmarrje e përbashkët në aplikimin dhe realizimin e projekteve me komunat tjera nga Republika e Maqedonisë në kuadër të Programit të donatërve të ndryshëm, asociacioneve ndërkombëtare, fondeve, ambasadave dhe të tjera, për bashkëpunim ndërkomunal dhe projekteve mikrorajonale.	300.000,00
		Aplikimin me projekte të cilat do të kontribuojnë në zhvillimin e baraspeshës ekonomike, infrastrukturës komunale dhe sociale, përmes mbështetjes së programeve dhe projekteve që hartohen konformë Ligjit për vetëqeverisje lokale dhe Strategjisë për zhvillim ekonomik lokal në kompetencat për organizimin dhe udhëheqjen me infrastrukturën komunale, si dhe kompetencat e buta si arsimore, sociale dhe mbrojtjen e mjedisit jetësor etj.	200.000,00
		Gjithsej 2.4.	1.500.000,00
2.5	Shpenzime tjera operative dhe shërbime kontraktuese	Pjesëmarrje në formime profesionale, trajnime, punëtori, konferenca .	100.000,00
		Përkthimin e literaturës profesionale, shërbimet për fotokopjim, shtypje dhe botim.	100.000,00
		Shërbime konsultative për aktivitete specifike projektuese.	100.000,00

		Përgatitjen dhe dizajnimin e projekteve	300.000,00
		Ridefinimin e dokumenteve për zhvillim ekonomik lokal dhe publikim	200.000,00
		Gjithsej 2.5.	800.000,00
		BUXHETI I PËRGJITHSHËM PËR VITIN 2016	7.500.000,00

Hartoi :

Dejan Ilioski

Nr. _____
Dt. _____
Kërçovë

Këshilli i Komunës së Kërçovës
Kryetar
Qamil Aliu

_____